

EL MOVIMIENTO MAYA: STRATEGIER OG ENDRINGSPROSESSER

Problemstilling

Jeg planlegger å studere Mayabevegelsen i Guatemala, med utgangspunkt i en mindre organisasjon som deler sin filosofi og sine mål med denne bevegelsen. Denne organisasjonen, Kab'awil, jobber for å gjenvinne jord til mayaindianske småbønder, og revitalisere mayaindianske verdier i bruken av denne jorda. Videre driver de med rettighetsopplæring. Organisasjonen er lokalisert på en rekke steder i det vestlige høylandet, der konsentrasjonen av mayaindianere er høy, og jeg velger å gjøre feltarbeid på *et* av disse stedene, Quetzaltenango/Solola.

Jeg ønsker å studere mayabevegelsens *strategi* overfor det ladino-dominerte samfunnet i Guatemala, og overfor det internasjonale samfunn (bistandsorganisasjoner), og hvilke reelle endringsprosesser denne strategien avstedkommer. Min antakelse er at mayabevegelsen bygger opp mayaindiansk etnisitet som symbolsk, kulturell og sosial kapital som kan brukes i forhandlingen med det nasjonale ladino-samfunnet, og det internasjonale samfunn. Dette innebærer at jeg må identifisere *hvordan* bevegelsen produserer kulturell mening og hvorvidt dette skaper sosial og/eller formell politisk endring.

Tidligere forskning & litteratur Tema

Kay Warren (1998) beskriver *el Movimiento Maya* (mayabevegelsen) som en del av den kulturelle oppblomstringen i Guatemala, en bevegelse som jobber for *reivindicacion*. Denne spanske termen uttrykker de bredt omfavnende kravene for rettferdighet, anerkjennelse, forbedringer og rettigheter for urbefolkningen. *Movimiento Maya* er en sosial bevegelse bestående av mayaindianske intellektuelle som har fulgt en faglig og utdanningsmessig rute mot sosial endring og nasjonsbygging. Mens venstreaktivismen har fokusert på sosial urettferdighet i termer av klasse, og således har inkludert *meztiser*, har pan-mayanistene kjempet i termer av etnisitet og rasisme. Panmayanistene hevder også at de ikke kan plasseres ideologisk langs en høyre-venstre-akse. Bevegelsen er mangfoldig og lest sammensatt, men kan generelt sies å ha prioritert følgende prosjekter:

- 1) Spraklig revitalisering.
- 2) Revitalisering av mayaindianske opptegnelser av historie, kultur og motstand mot den spanske invasjonen. Bevegelsen har en historisk bevissthet rundt hvordan mayaindianere ble skrevet ut av den nasjonale historien, og hevder nødvendigheten av å forestille seg nye historier.
- 3) Produksjon av kulturelt inkluderende skoletekster og materiell for opplæring av lærere.
- 4) Revitalisering av mayaindiansk lederskapsnormer, spesielt lokale råd bestående av eldre, jordmodre og sjamaner.
- 5) Utbredelsen av en internasjonalt anerkjent diskurs om urbefolkningers rettigheter, der de fokuserer på anerkjennelse og selvbestemmelsesrett. Bevegelsen ser for seg en radikal transformasjon av den Guatemalanske politikken for å legge til rette for en flerkulturell nasjon med desentraliserte statlige tjenester. De forsøker å vekke ansvarsfølelsen for urbefolkningen blant regjeringskandidater ved å holde offentlige kandidatsforum for valg. (Warren 1998:39)

Bevegelsen er et nasjonalt, til tider et transnasjonalt fenomen. Dette står i kontrast til den lokalsamfunnsbaserte tilknytningen som lenge har karakterisert mayaindiansk sosial identitet. Bevegelsen fremmer en revitalisering og forening på tvers av lingvistiske grupper for å bygge en pan-maya identitet. Slik håper de å samle guatemalanske indianere på en fredlig måte, i den hensikt å skape et maktgrunnlag som kan utøve proporsjonell innflytelse på guatemalansk politikk, og slik kreve sosial og økonomisk rettferdighet for mayafolket. Bevegelsen jobber innenfor det eksisterende rammeverket til den guatemalanske konstitusjonen og internasjonale konvensjoner som FNs menneskerettigheter for å rettferdiggjøre sin agenda (Fischer & McKenna Brown 1999:14-15)

Guatemala har vært herjet av en 34 år lang borgerkrig mellom den antikommunistiske hæren og venstre-revolusjonære geriljagrupper. Krigen rammet indianerbefolkningen sterkest. Hele landsbyer ble massakrert, og sannhetskomisjonens rapport har slått fast at mer enn 80% av de 200.000 døde i perioden 1962-1996 var indianere. Hærens strategier er i ettertid blitt klassifisert som folkemord. I tillegg ble mellom en halv og halvannen million mennesker drevet på flukt i disse årene (Bendixby & Ekern 2001:12-13). Dette er en del konteksten rundt dannelsen av mayabevegelsen.

Teori

I følge Richard Wilson (1995) finnes to atskilte tradisjoner innenfor litteraturen om mayaindiansk etnisitet og samfunn. Analytikere har gitt oppmerksomhet enten til formen eller innholdet i etnisitet:

enten er indiansk etnisitet formet i opposisjon til spanjolene eller ladinoene (historisk kontekstualisme), eller så er det en genuint opprinnelig tradisjon som forbinder moderne mayaindianere med det franspanske samfunnet (essensialisme).

Siden Eric Wolfs (1957) paradigmatisk kommentar på "det lukkede korporative samfunn", har kulturell essensialisme stort sett blitt erstattet med historisk kontekstualisme. Wolf ga høyest prioritet til makropolitisk og makroøkonomiske endringer. Urbefolkingskulturer kunne forklares ved å referere til eksterne regionale og globale strukturer, heller enn i termer av kulturelt Wnllold. Fredrik Barths (1969) grenseperspektiv deler Wolfs oppfatning av kultur som noe sekundært. Dette perspektivet vektlegger de relasjonelle trekk ved kategorisering, som kan studeres ved å se på grensene mellom etniske grupper. Barth hevdet at kjennetegnene på etnisitet er tilfeldige, slik at de kan flytte og endres. Fortiden har lite eller ingen innvirkning på kulturelle kjennetegn, og er bare en ideologisk konstruksjon i nåtiden.

Wilson fornekte verken det materialistiske eller det relasjonelle perspektivets forklaringskraft, men han ønsker å fremheve at etnisitetstrekkene ikke kun er tilfeldigheter. Han mener man bør studere hvordan både erfaringer i fortiden og i nåtiden er implisitt i identitet og hvordan de både begrenser og muliggjør hverandre. Hans narrativ søker en kontekstualisert syntese mellom struktur og prosess. Flere nylige bidrag om mayaene har tatt et mer historisk og kulturalistisk utgangspunkt. Kay Warren (1992 i Wilson 1995), for eksempel, undersøker Kaqchikellers oppfatninger av selvet over tid.

'For at et nytt imaginaert samfunn skal etableres, må det finnes noen fundamentale endringer i tidligere mater å forstå verden på, som gjør det mulig å "tenke" nasjonen (Anderson 1991:22). Anderson argumenterer for at nasjonen oppstod med utgangspunkt i oppløsningen av den politiske makten til de hellige imaginaere samfunn (kristendom), og den dynastiske strukturs (realm) bortgang. I følge Wilson (1995:12) har hendelser i Guatemala - religiøse konverteringer, væpnet opprør og statlig undertrykkelse - bidratt til å transformere tidligere mater å forestille seg samfunnet. Disse hendelsene har lagt grunnlaget for muligheter til å tenke samfunn og etnisk gruppe på nytt. Akkurat slik som nasjonalisme, på en verdensomfattende skala, fylte tomrommene som ble igjen etter den dynastiske struktur og det hellige religiøse samfunn, gjorde bortgangen til det tradisjonelle Q'eqchi' samfunnet i Guatemala det mulig å tenke den etniske gruppen som aldri før (Wilson 1995:12).

Jon Schackt (2001) har skrevet om den mayaindianske oppblomstringen som et tilfelle av *ethnogenesis*. Inntil nylig var de fleste mayaindianere ikke klar over sin felles "mayahet". Bruken av termen "maya" var stort sett forbeholdt turister og fagmiljeer som antropologi, arkeologi og lingvistikk. Den okende bevisstheten blant mayaindianere i dag refereres til som "revitalisering", og dette gir et inntrykk av at det fantes en slags delt "mayahet" i fortiden. Dette er imidlertid ikke tilfelle. Den sakalte klassiske mayasivilisasjonen (300-900 e.Kr) var trolig aldri etnisk eller politisk samlet. Saledes kan vi tenke om denne okende bevisstheten om egen "mayahet" blant Guatemalas indianere som et tilfelle av *ethnogenesis*: "the coming in to being of a self-conscious people that has really not existed before" (Schackt 2001:3).

Schackt bruker til dels Barths tilnærming til etnisitet og hevder saledes at etnisitet følger av selvtilskrivelse. Man anser seg selv som et "folk" som er distinkt i forhold til andre "folk" og er anerkjent som dette igjen av andre. Den gjensidige opprettholdelsen av etniske grenser mellom gruppene definerer et system av relasjoner. Schackt peker likevel på noe som kan betegnes som en svakhet ved Barths modell, nemlig at den ikke klarer å ta hensyn til modifiseringer av etniske grenser i sammenheng med langsiktige prosesser som involverer *ethnogenesis* og *ethnocide*. Studiet av slike prosesser synes å kreve større oppmerksomhet rettet mot betydningen av maktasymmetrier i etniske relasjoner og en mer dialektisk tilnærming til relasjonen mellom selvtilskrivning av etnisk identitet, og andres tilskrivninger. Schackt antar at man må legge mindre vekt på selvtilskrivning i tidlige og sene faser i en etnisk gruppes livssyklus. Livets begynnelse for en etnisk gruppe (*ethnogenesis*) starter gjerne som en kategori brukt av andre, for senere å bli plukket opp som en selvtilskrevet identitet.

Mayabevegelsens ideologi utvikles av mayaindianske intellektuelle, som Demetrio Cojti Cuxil, Sam Colop, Victor Montejo med flere. Et okende antall mayaer har vendt seg mot samfunnsvitenskapene for å støtte opp under sitt politiske forsvar av urbefolkningen. Det faglige og det politiske blandes sammen, med det argumentet at slik mayaindiansk historie og kultur er fremstilt av euroamerikanske akademikere, har mye "objektiv" og tilsynelatende apolitisk arbeid hatt store politiske konsekvenser for mayafolket. Målet er til dels å ta kontroll over representasjonen av seg selv. Mayaindianske intellektuelles fremstillinger virker programmatisk og nærmest litt pompose, men mayaindianske forfattere skriver med den autoriteten posisjonen som kulturelle insidere gir dem (se f.eks Cojti Cuxil 1999). Representasjonene tenderer mot å være essensialistiske. Et eksempel på dette er Raxche' (1999), som innleder sin artikkel med å beskrive mayaindiansk kultur med utgangspunkt i en historie som begynte for fem tusen år siden. Han trekker frem bedrifter som oppfinnelsen av konseptet null, utviklingen av verdens mest nøyaktige kalender, utviklingen av

jordbruk, kunst, astronomi, arkitektur m.m. Deretter spør han seg selv: Hvem er så mayaene i dag? Mayaindiansk kultur er blitt formet gjennom historiens gang, sier Raxche', men "samtidig forblir den den samme kulturen som er utviklet gjennom artusener av våre forfedre (...). Formen av vår kultur er endret, men ikke dens essens" (Raxche' 1999:76)

Mayaindiansk kulturell aktivisme er opptatt av å tilskrive nye meninger til tradisjonelle symboler i forsvaret på å konstruere en enhetlig og internt definert pan-mayaidentitet. Bourdieus forståelse av makt som ulike former for kapital, kan bidra til å kaste lys over mayabevegelsens strategier og mål. En kan tenke seg at bevegelsen bygger opp "mayahet" som en symbolsk eller kulturell kapital. Mayabevegelsen henter også ideer utenifra, som fra internasjonale konvensjoner, som FNs menneskerettigheter, og ideer om nasjonalisme. I denne forbindelse vil det være aktuelt å bruke teorier rundt globalisering.

Metode

Empirisk avgrensning

Mayabevegelsen består av så mye som 400 ulike organisasjoner, og disse fremstår ikke med en enhetlig stemme (Ekern 2001). Derfor velger jeg å bruke en mindre organisasjon, som henter sin ideologi fra bevegelsen for å avgrense oppgaven. Organisasjonen, *Consejo Campesino KAB'AWIL*, organiserer mayaindianske småbonder for å gjenvinne jord den bygger på "den mayaindianske verdensbildet og prinsippene om frihet, rettferdighet og kulturell identitet" (kabawil.org 2004). De er opptatt av

"...det harmoniske forholdet mellom jorda og miljøet som en integrert økologisk helhet. Jord oppfattes ikke bare som en kilde til økonomiske muligheter, men som en del av den kulturelle identiteten. (...) CCK søker å gjenopplive det opprinnelige konseptet av jord, som de mener er blitt stjålet fra mayaindianerne i forbindelse med kolonialiseringa. CCK ser det som nødvendig å lære bondene om deres rettigheter til å søke etter bedre liv i overensstemmelse med et sammenhengende mayaindiansk perspektiv på menneskets plass i naturen, både politisk og teknisk."

(Ranestad/Norsk Folkehjelp 2004)

Her kjenner vi igjen retorikken som er gjennomgående i mayabevegelsen. Organisasjonen ble valgt ut dels i samarbeid med Norsk Folkehjelp som bidrar med midler til organisasjonen, og dels på grunnlag av tekster (www.kabawil.org og Norsk Folkehjelps prosjektpresentasjoner), der Kab'awils filosofi, mål og målgrupper blir presentert.

Det at Norsk Folkehjelp formidler kontakt mellom Kab'awil og meg kan på den ene siden hjelpe meg å få innpass. På den annen side risikerer jeg å bli oppfattet som en representant for Norsk Folkehjelp, og dermed få informasjon som er beregnet på å tilfredsstille en bidragsyter. Denne problemstillinga må jeg være oppmerksom på under feltarbeidets gang.

Organisasjonen virker på en rekke steder i Guatemala. Jeg har valgt ut Solola eller Quetzaltenango som aktuelle studiesteder. Begge deler ligger i Guatemalas vestlige høyland, der konsentrasjonen av urbefolkning er stor. Quetzaltenango er byen der Kab'awil har hovedkontor, og således kan det være fordelaktig, men samtidig kan det være en ulempe å befinne seg i en forholdsvis stor by. I Guatemala, som de fleste andre steder, er det lettere å komme i kontakt med folk på mindre steder. Grunnen til at jeg også vurderer Solola, er at dette er en mindre by, og at jeg allerede har et visst sosialt nettverk der etter tidligere opphold i landet. Ulempen er at det er en spent politisk situasjon i byen, og at organisasjonslivet her er en smule kaotisk (ref. samtale med Per Ranestad, radgiver i Norsk Folkehjelp). Valg av studiested må også tilpasses organisasjonens ønsker.

Når det gjelder valg av relevante informanter, ser jeg for meg av hoveddelen av disse vil bestå av deler av organisasjonens administrasjon og ansatte, og et utvalg av organisasjonens medlemmer: både de som har fått tilgang på jord gjennom Kab'awit, og de som ennå ikke har fått tilgang på jord.

Her vil jeg også være oppmerksom på kjønnsaspektet. Overhode og dermed også talsmenn for husholdet, men kvinnene også. Man kan ikke ta for gitt at menn og vurderinger og erfaringer.

Menn fremstår gjerne som familienes det er viktig å komme i kontakt med kvinner har de samme oppfatninger,

Arenaer & Typer av Data

Holy (1987) viser med sin gjennomgang av ulike typer komparasjon under ulike forskningsparadigmer, hvordan man har gått fra det positivistiske paradigmet innenfor antropologien, der man ikke problematiserte dataene, til dagens antropologi der man erkjenner at forskeren er med på å skape dataene med sin fortolkning. Gullestad (1992) peker på at antropologen gjennom deltakende observasjon blir både forskningsinstrumentet og filteret som informantens liv siles gjennom.

Ettersom mitt feltarbeid skal gjøres med utgangspunkt i en organisasjon, vil det være naturlig å delta på organisasjonens aktiviteter. Disse aktivitetene vil antakeligvis først og fremst være møter der de involverte diskuterer framgangsmåter, strategier, problemer, planlegging osv. Dersom jeg får

innpass her vil det va-re mest naturlig om jeg deltar som en observator bl.a. for a fa kjennskap til hvordan organisasjonen konseptualiserer seg selv. Organisasjonen driver videre med rettighetsopplzering av mayaindianske brander. Ogsa her ser jeg for meg at det vil va-re mest naturlig a delta som en observator. Dersom det er muligheter for det, kan det vaere fruktbart a fa til noen gruppediskusjoner som en forlengelse av disse aktivitetene, der jeg kan observere som en deltager.

Jeg haper a fa innpass hjemme hos medlemmene og i deres dagligdagse gjraremal. Som Briggs (1986) skriver om, er det a bli en del av en lokal enhet en situasjon som ikke er normal verken for oss eller for dem. Briggs opplevelser, som adoptivdatter i en igloo, var ekstrem. Likevel viser hun problemer som kan vaere aktuelle i mindre ekstreme situasjoner, som det a fa innpass hos en smabondefamilie pa den guatemalanske landsbygda. Briggs beskriver hvordan forholdet mellom antropolog og informanter er dynamisk. Begge parter forsruker a tolke og forutse den andres oppfersel. Antropologens sosiale posisjon og kulturelle kompetanse endrer seg underveis, og derfor vil det vaere naturlig a vektlegge observasjon i tidlige faser av feltarbeidet, og strarre grad av deltakelse i senere faser.

Det er viktig a folge informantene pa ulike arenaer, slik at man kan forme et bilde av informantenes liv pa grunnlag av sprik og sammenfall av atferd mellom disse ulike arenaene, mellom det folk snakker om og det man selv observerer (Gullestad 1992). Poenget er at man ma reflektere over at informasjonen man far kan vaere kontekstuelt forbundet: tidsmessig, romlig og sosialt.

Jeg ma ogsa vaere bevisst pa at min relasjon med informantene vil preges av hvem jeg er. Det at jeg er kvinne, relativt ung og har en norsk bakgrunn kan ha innvirkning pa hvem jeg far kontakt med, hvordan jeg blir mottatt og hvilken i_nformasjon jeg far tilgang til.

En av hovedteknikkene til antropologen i felt er deltagende observasjon. Her kan man som tidligere antydnet skille mellom det a observere som deltager, og det a delta som en observator. Hvilken teknikk som benyttes vil va-re situasjonsbetinget. Garbett (1970) vektlegger viktigheten av observasjon i sin redegjrelse for Manchesterskolen. Denne skolen var opptatt av hva folk gjør, mer enn hva de sier. En del ting er ikke informantene i stand til a svare pa fordi de ikke er antropologer. Normer og regler kan vaere ubevisst kunnskap, en kroppslig form for kunnskap. Det finnes informasjon som er ikke-verbal og implisitt, og saledes er observasjon den eneste maten a tilegne seg denne kunnskapen.

Intervjuet er den andre formen for datainnsamling som kommer til å dominere feltarbeidet. Det finnes ulike former for intervjuer som gruppeintervjuer og en-til-en intervjuer. Videre er det en ulik grad av strukturering av intervjuene langs et kontinuum der du har sprarreskjemaet i den ene enden, og den uformelle samtalen i den andre enden. Mintz (1979) tar opp problemet med sannhetens mangesidighet i forbindelse med det antropologiske intervju. Han peker på at man må gjøre ting mange ganger, på ulike tidspunkt, og på ulike steder. Videre bør man få tak i "andre", både for å få informasjon om informanten, og for å få alternative redegjørelser for temaet. Holy & Stutlich (1983) er opptatt av at man ikke nødvendigvis skal ta det informanten sier for god fisk. Informanten kan være lei av antropologens mange detaljerte spørsmål og svare vilkarlig eller misvisende fordi han har mistet interessen i samtalen og helst vil bli ferdig. Informanten kan også svare ut fra et strategisk hensyn som jeg tidligere har vært inne på. Videre tar Holy & Stutlich opp antropologens tendens til å stille ledende spørsmål. Det kan være en fordel å ikke gå rett på sak, men å først finne ut av hva folk selv er opptatt av og hvilke begreper de selv bruker. Slik unngår man å tre vane egne begreper ned over hodet på dem, man har større sjans for å holde interessen oppe, og kanskje mindre risiko for å stille ledende spørsmål.

Det er lite fokus på kvantitative data innenfor antropologien. Men denne typen data kan være nyttig for eksempel for å kartlegge endringsprosesser. For min egen del kan det eksempelvis være aktuelt å kartlegge hva Kab'awil har oppnådd rent materielt sett med hensyn til tilgang til jord, mens andre mål hos organisasjonen, som "bevisstgjøring", kan være vanskelig å kvantifisere. Videre gir statistikk muligheten til å analysere variasjoner, ting som folk er uenig om i klassifikatoriske systemer eller hva som er idealer og hva som er praksis blant folk. En av Kab'awils mål er å drive jordbruk med utgangspunkt i "tradisjonelle mayaindianske verdier". Dersom jeg først identifiserer hva disse verdiene går ut på, kan jeg bruke spørreskjemaundersøkelser for å få en ide om hvorvidt disse verdiene praktiseres i virkeligheten. Slike undersøkelser kan også være relevante for å skaffe seg en oversikt over statistisk signifikante variasjoner mellom grupper basert på kjønn, alder eller ulike typer av bakgrunn. Foreliggende statistiske kilder kan også gi god bakgrunnsinformasjon.

Flere skriftlige kilder vil bli aktuelle som data. Å følge med i aviser og tidsskrifter kan gi et bilde av den offentlige debatt og diskurs rundt mitt interessefelt. En annen skriftlig kilde som kommer til å bli aktuell er tekster produsert av mayaindianske intellektuelle. Og til slutt kan man bruke historisk materiale. En grunn til å gå inn i historisk materiale er at mennesket er et produkt av historien og hendelser i fortiden, som for eksempel borgerkrigen i Guatemala, vil ha innvirkning på nåtiden. En annen er for å se på forskjellen mellom den offentlige, dominerende versjonen av historien, og mayaindianske alternative tolkninger.

Sprak & Tolk

Jeg snakker ikke spesielt godt spansk. Og jeg snakker ikke noen av de mayaindianske sprakene som vil va-re aktuelle. Jeg reiser til Guatemala allerede i begynnelsen av desember for a ga pa sprakskole i en maneds tid og forbedre spansk kunnskapene mine for selve feltarbeidet. Dette er likevel ikke nok til a oppna gode nok kunnskaper i spansk til at jeg vil klare meg helt uten tolk. Dessuten ma jeg regne med at en del mennesker pa landsbygda bare snakker mayaindianske sprak, og da vil jeg vaere helt avhengig av tolk. Det er en del problemer forbundet med det a ha tolk. For det frarste ma man sprarre seg om *hvem* tolken er. Akkurat som at situasjonen kan bli pavirket av mitt naervxr i det at folk har en viss oppfattelse av hvem jeg er, kan situasjonen bli pavirket av hvem tolken er, eller hvordan han eller hun blir oppfattet. Spesielt ber jeg reflektere over kjormsaspktet. For det andre er det ikke alt som kommer med under oversettelse. Her er ikke problemet sa stort under oversettelsen fra spansk, fordi jeg da kommer til a ha gode muligheter til a folge med selv. Det kan kanskje va-re lurt a jobbe med spansk oversettelse en stund for man gar over pa mayaindianske sprak. Slik kan jeg danne meg et visst bilde av hvordan tolken jobber, og forsrake a justere ting som ikke fungerer for vi gar over til a jobbe med et sprak der jeg ikke har noen kontroll. Videre er det viktig a avtale tema for intervjuet pa forhand, og la-re tolken a vaere sensitiv for mitt interessefelt, slik at tolken vet hva jeg er ute etter, selv om det ikke nradvendigvis blir stilt direkte sporsmal rundt temaet.

Etiske implikasjoner: Anonymisering

Nar vi driver feltarbeid ma vi va--re oppmerksomme pa at informantenes liv blir en del av en offentlighet de ikke kan kontrollere selv. Samtidig ma vi forholde oss til et krav om at vart arbeid skal vaere verifiserbart. I hvilken grad vil anonymisering fore til falske opplysninger? Vil det ga utover analysens sannhet? Dersom man kommer i en situasjon der man far tilgang pa sensitiv informasjon bor man derfor noye overveie hvorvidt denne er sa relevant for oppgaven at den ikke kan utelates. Videre ber man gjore informantene klar over hva jeg skal bruke informasjonen til. Det er *ikke* aktuelt a drive med skjult observasjon.

Jeg feler det vil vaere riktig a diskutere hvorvidt organisasjonen skal anonymiseres med de involverte. Men dersom det skulle dukke opp informasjon som kan kompromittere organisasjonen eller noen av de som jobber der, vil det vaere naturligt a anonymisere. Dette er et sannsynlig scenario med tanke pa at jordsporsmal er et kontroversielt tema i Guatemala som til tider avstedkommer voldelige konflikter. Dessuten finnes det noen ulegede sar fra borgerkrigens dager som kan skape problemer. Nar det gjelder de informantene som er en del av medlemsmassen ser jeg

det som naturlig å anonymisere dem, ettersom at jeg kommer til å møte dem på "hjemmebane" og det er mer sannsynlig at jeg vil komme inn på ting som berører deres privatliv. For rart kan jeg ikke ta for gitt hva som er "privat" og hva som er "offentlig". Disse kategoriene trenger ikke være de samme blant guatemalanere som blant nordmenn.

Fremdriftsplan

Jeg er inne i en prosess der Norsk Folkehjelp formidler kontakt mellom meg og Kab'awil. I begynnelsen av desember 2004 reiser jeg til Guatemala, og begynner oppholdet med en maneds skolegang for å lære språk. Under denne tiden tar jeg nærmere kontakt med Kab'awil for å avklare og planlegge praktisk tilrettelegging i samarbeid med dem. I tillegg vil jeg bruke denne tiden til å ordne en del praktiske ting om f.eks. bolig. I midten av januar 2005 regner jeg med å kunne sette i gang feltarbeidet. Jeg har planlagt at arbeidet skal være til og med juli. Således ender jeg opp med et 6 måneder langt feltarbeid.

Litteraturliste

Anderson, Benedict, "Ch. 1: Introduction", i *Imagined Communities. Revised and extended Edition*. Verso 1991

Barth Fredrik (red.), *Ethnic Groups and Boundaries*. Boston: Little Brown 1969

Bendiksby, Trygve & Ekern, Stener, "Introduksjon", i ", i Ekern, Stener & Bendiksby, Trygve (red.) *Guatemala - demokratisering og kulturelt mangfold*. Institutt for menneskerettigheter 2001

Briggs, J "Kapluna Daughter", i Golde, P. (red.) *Women in the Field: Anthropological Experiences*. University of California Press 1986

Bugge, Lars, *Pierre Bourdieus teori om makt*. Agora nr 3-4 2000

Cojti Cuxil, Demetrio "The Politics of Maya Revindication", i Edward F. Fischer & R. McKenna Brown (red): *Maya Cultural Activism in Guatemala* University of Texas Press 1996

Colop, Enrique Sam "The Discourse of Consent and 1992", i Edward F. Fischer & R. McKenna Brown (red): *Maya Cultural Activism in Guatemala* University of Texas Press 1996

Consejo Campesino Kab'awil. <http://www.kabawil.org>. Lastet ned 15.10.2004

- Edward F. Fischer & R. McKenna Brown "Introduction: Maya Cultural Activism in Guatemala", i Edward F. Fischer & R. McKenna Brown (red): *Maya Cultural Activism in Guatemala*. University of Texas Press 1996
- Ekern, Stener, "Mayabevegelsen i Guatemala", i Ekern, Stener & Bendiksbj, Trygve (red.) *Guatemala - demokratisering og kulturelt mangfold*. Institutt for menneskerettigheter 2001
- Garbett, G. Kingsley. *The Analysis of Social Situations*. Man Vol. 5(2) 1970
- Gullestad, Marianne, "Home Decoration as Popular Culture", i Gullestad, Marianne *The Art of Social Relations*. Gyldendal Akademiske 1992
- Holy, Ladislav, "Introduction: Description, Generalisation and Comparison: Two Paradigms", i Holy, Ladislav (red.) *Comparative Anthropology*. Oxford: Basil Blackwell 1987
- Holy, Ladislav & Stulich, Milan, "Notions and Actions", i Holy, Ladislav & Stulich, Milan (red.) *Actions, Norms and Representation*. Cambridge University Press 1983
- Leach, Edmund, "An Anthropologist's Reflections on a Social Survey", i Jongmans & Gutkind, *Anthropologists in the Field*. Assen: Van Gorcum 1967
- Mintz, Sidney W., *The Anthropological Interview and the Life Story*, i *The Oral History Review* 1979
- Ranestad, Per/Norsk Folkehjelp, *Project Presentation: Mayan Land Defence Kabawil*, NORAD Frame Agreement Report 2003
- Raxche' (Demetrio Rodriguez Guajan), "Maya Culture and the Politics of Development", i Edward F. Fischer & R. McKenna Brown (red): *Maya Cultural Activism in Guatemala*, University of Texas Press 1996
- Schackt, Jon, "Ch. 1: The Emerging Maya: A Case of Ethnogenesis", i Hostettler, Ueli & Restall, Matthew (red.) *Maya Survivalism* (Acta MesoAmericana Volume 12) Verlag Anton Saurwein 2001
- Warren, Kay B., *Indigenous Movements and their critics: Pan Maya Activism in Guatemala*, Princeton University Press 1998
- Wilson, Richard, *Maya Resurgence in Guatemala: Q'eqchi' Experiences*. University of Oklahoma Press 1995

